

MATERIAŁY

*I Międzynarodowej i VII Ogólnopolskiej
Młodzieżowej Konferencji Naukowej*

**„Nauki o człowieku w środowisku
na początku XXI w.”**

Uniwersytet Rzeszowski

Uniwersytet Rzeszowski

Wydział Biologiczno-Rolniczy

Studenckie Koło Naukowe Rolników „Włościanin”

Studenckie Koło Naukowe Technologów Żywności „Ferment”

Wydział Wychowania Fizycznego

Koło Naukowe „Podróżników”

MATERIAŁY

I Międzynarodowej i VII Ogólnopolskiej Młodzieżowej Konferencji Naukowej

**nt. „Nauki o człowieku w środowisku na
początku XXI w.”**

Naukowy Patronat

Prof. dr hab. Aleksander Bobko

Prorektor ds. Badań Naukowych i Współpracy z Zagranicą

Dr hab. inż. prof. UR Czesław Puchalski

Prorektor ds. Rozwoju i Polityki Finansowej

Uniwersytet Rzeszowski

Rzeszów, 23 maja 2011

Komitety Naukowy Konferencji

Prof. dr hab. Bohdan Achrem-Achremowicz

Dr hab. inż. prof. UR Zbigniew Czerniakowski

Dr hab. inż. prof. UR Lech Lichołaj

Prof. dr hab. Kazimierz Obodyński

Prof. dr hab. Bogusław Sawicki

Prof. dr hab. Czesława Trąba

Komitety Organizacyjny

Przewodniczący

Dr inż. Marta Pisarek

Członkowie:

mgr inż. Bernadeta Alvares, mgr inż. Marta Gargała, dr inż. Jan Gąsior, mgr. Jarosław Herbert, Dorian Kapiszewski, mgr Maciej Kluz, Maciej Kurcz, Arkadiusz Mach, dr inż. Tomasz Olbrycht, Anna Pilch, inż. Magdalena Róg, inż. Monika Róg, inż. Łukasz Rybak, inż. Magdalena Senczyna, inż. Paulina Sidor, inż. Anna Szewkienicz, Ewa Śliwka

Opracowanie redakcyjne materiałów konferencyjnych

inż. Łukasz Rybak, dr inż. Marta Pisarek

Niniejsze opracowanie w całości ani w fragmentach nie może być powielane ani rozpowszechniane za pomocą urządzeń elektronicznych, kopiujących, nagrywających i innych bez pisemnej zgody autorów.
Komitety Organizacyjny Konferencji nie ponosi odpowiedzialności za treść zamieszczonych artykułów.
Materiały Konferencyjne mogą zawierać zmiany wynikające z opracowania redakcyjnego.

Sponsorzy

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Podkarpacki Oddział Regionalny

RSM „Resmlec” w Trzebownisku

PPKiUG „KRUSZGEO” SA w Rzeszowie

Prezydent Miasta Mielca

Burmistrz Miasta Ropczyce

Burmistrz Miasta i Gminy Kańczuga

Burmistrz Tyczyna

Burmistrz Kolbuszowej

Starosta Powiatu Brzozowskiego

Starosta Powiatu Łańcuckiego

Starosta Powiatu Leżańskiego

Starosta Krośnieński

Starosta Powiatu Przemyskiego

WELMAT Rzeszów

ISBN 978-83-613112-53

PROJEKT „TURYZM DLA REGIONU” A ROZWÓJ TURYSTYKI W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM

*Autorzy: Katarzyna Leśniewska, Marcin Żek
Uniwersytet Łódzki, Wydział Nauk Geograficznych
Ul. Kopcińskiego 31, 90-142 Łódź
e-mail: katerina.lesniewska@gmail.com, marcin.zek@wp.pl*

Słowa kluczowe: rozwój turystyki, województwo łódzkie, planowanie strategiczne, produkt turystyczny

Wstęp

Projekt „Turizm dla Regionu” jest Zintegrowanym Programem Rozwoju Doktorantów realizowanym przez Stowarzyszenie Doradców Gospodarczych Pro-Akademia w Łodzi. SDG Pro-Akademia zostało założone w 1996 roku i było pierwszą w Polsce organizacją zrzeszającą zarówno przedsiębiorców jak i wykładowców. Głównym celem Stowarzyszenia jest przede wszystkim działalność na rzecz współpracy podmiotów gospodarczych z instytucjami otoczenia biznesu i organizacjami badawczymi.

Projekt „Turizm dla Regionu” skierowany jest do doktorantów zamieszkujących województwo łódzkie, którzy chcieliby prowadzić badania na rzecz gospodarki w obszarze turystyki uwzględniające m.in. aspekty geograficzne, ekonomiczne, prawne etc.¹⁹. Na drodze rekrutacji zostało wybranych 22 doktorantów reprezentujących trzy wydziały Uniwersytetu Łódzkiego, tj. Wydział Nauk Geograficznych, Wydział Zarządzania oraz Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny²⁰.

Obowiązkiem doktorantów zakwalifikowanych do projektu jest sformułowanie oraz zrealizowanie badania na rzecz branży turystycznej i usług powiązanych, w których uzyskaną zostaną rezultaty o charakterze: aplikacyjnym (możliwość ich zastosowania przez podmioty gospodarcze), innowacyjnym (brak ich obecnie w regionie), wspierającym rozwój regionu łódzkiego (zgodne z Regionalną Strategią Innowacji oraz strategicznymi dokumentami dla branży turystycznej) oraz benchmarkingowym (odwołujący się do dobrych praktyk) [8].

Każdy doktorant uczestniczący w projekcie posiada Indywidualny Program Rozwoju Doktorant (IPRD) funkcjonujący zarówno w formie papierowej jak i elektronicznej. IPRD spełnia cztery podstawowe zadania, tj. monitoruje i ewaluuje postępy, stanowi podstawę dokumentacyjną „sukcesu doktoranta”, archiwizuje indywidualną dokumentację doktoranta oraz jest udokumentowaniem kwalifikowalności wypłaty stypendium [8].

Doktoranci biorący udział w projekcie zostali zobowiązani do opracowania: wstępnego raportu metodologicznego, raportu metodologicznego oraz raportu końcowego z badania. Realizacja badań prowadzonych przez doktorantów odbywa się w oparciu o konsultacje z ekspertami z dziedziny nauki oraz praktyki (po 2 godziny pracy każdego z ekspertów w miesiącu). Ponadto doktoranci zobowiązali

¹⁹ <http://www.turyzmdlaregionu.eu/> - data dostępu 20.04.2011

²⁰ <http://www.turyzmdlaregionu.eu/artykuly-doktorantow/> - data dostępu 20.04.2011

się do odbycia praktyki badawczej, czyli nawiązanie współpracy z podmiotami gospodarczymi wskazanymi jako grupa docelowa badania [8].

Oprócz sesji doradczych każdemu uczestnikowi przysługują po dwie godziny coachingu projektowego oraz motywacyjnego. Głównymi celami coachingu projektowego są: wsparcie doktoranta w realizacji celów projektu, monitorowanie realizacji IPRD, wsparcie podczas nawiązywania kontaktu z podmiotami gospodarczymi oraz nadzór przebiegu praktyki badawczej, a także wsparcie doktoranta w osiągnięciu tzw. „sukcesu doktoranta”. Celami coachingu motywacyjnego są: ukierunkowanie uczestników projektu na realizację zadań, praca nad zmianą ograniczeń w dostępie do zasobów własnych, wsparcie rozwoju potrzebnych kompetencji osobistych i biznesowych [8].

Doktoranci biorący udział w projekcie „Turystyka dla Regionu” zobowiązali się do opracowania publikacji prezentującej wyniki ich badań oraz kwartalnych publikacji zamieszczanych na stronie internetowej projektu. Celami publikacji kwartalnych jest przede wszystkim dzielenie się wiedzą z innymi doktorantami biorącymi udział w projekcie, upowszechnianie innowacyjnej wiedzy z zakresu rozwoju branży turystycznej oraz promowanie współpracy nauki i gospodarki²¹. Dodatkowo wszyscy uczestnicy projektu zobowiązali się do udziału i wystąpienia na konferencji, symposium lub forum oraz przygotowania planu komercjalizacji badania i biznes planu firmy typu spin out/ spin off [8].

Realizowane projekty w świetle założeń „Programu rozwoju turystyki w województwie łódzkim na lata 2007-2020”

Województwo łódzkie uchodzi za nieatrakcyjne turystycznie – takie opinie powstały na przestrzeni lat w społeczeństwie i funkcjonują po dziś dzień. Władze wojewódzkie, chcąc zmienić ten obraz postanowiły zbudować strategię dla rozwoju turystyki, a działania realizowane w ramach opracowanego planu miałyby zmienić m.in. ten niekorzystny wizerunek łódzkiego. Dokument strategiczny został opracowany w grudniu 2007 roku, przez zespół ekspertów Polskiej Agencji Rozwoju Turystyki, na zlecenie Departamentu Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi.

Po trzech latach od powstania „Programu rozwoju turystyki w województwie łódzkim na lata 2007-2020” SDG „Pro-Akademia” w ramach funduszy strukturalnych uruchomiła „Zintegrowany Program Rozwoju Doktorantów – Turystyka dla Regionu”. Dalsze rozważania autorów, mają na celu udzielenie odpowiedzi na pytanie czy realizowane projekty wpisują się w założenia „Programu rozwoju turystyki w województwie łódzkim na lata 2007-2020”.

Opracowanie strategiczne rozwoju turystyki w województwie łódzkim zawiera cztery obszary priorytetowe [24], których wdrożenie i realizacja ma przyczynić się do poprawy pozycji województwa

²¹ <http://www.turyzmdlaregionu.eu/> - data dostępu 28.04.2011

łódzkiego na turystycznej mapie Polski, jak również Europy. Strategia, jako rozbudowany dokument, zakładający działania długofalowe zawiera szereg celów głównych i celów uzupełniających, które w sposób przejrzysty i precyzyjny wskazują zakres podejmowanych działań. Na każdy z czterech obszarów priorytetowych składa się jeden cel strategiczny oraz trzy bądź cztery (Priorytet III) cele operacyjne. Taka konstrukcja dokumentu pozwala na uszczegółowienie podejmowanych działań oraz na dokładną kontrolę realizowanych prac.

Poniżej przedstawiono strukturę czterech obszarów priorytetowych „Programu rozwoju turystyki w województwie łódzkim na lata 2007-2020” [23]:

Priorytet I – Rozwój produktów turystycznych

Cel strategiczny 1 – Rozwój produktów turystycznych wpływających na kształtowanie turystycznego wizerunku województwa łódzkiego.

Cele operacyjne:

1. Rozwój nowych markowych produktów turystycznych o wyraźnej zdolności kreowania wizerunku województwa;
2. Zagospodarowanie atrakcji, rozbudowa istniejących produktów turystycznych oraz podnoszenie ich jakości;
3. Rozwój lokalnych produktów turystycznych wspierających budowę wizerunku turystycznego województwa

Priorytet II – Kształtowanie atrakcyjnego turystycznie wizerunku województwa łódzkiego

Cel strategiczny – Wzrost rozpoznawalności turystycznej województwa. Wypracowanie zasad spójnego i skutecznego marketingu turystycznego. Integracja działań informacyjno-promocyjnych.

Cele operacyjne:

1. Wykreowanie marki turystycznej województwa;
2. Wdrożenie Wojewódzkiego Systemu Informacji Turystycznej;
3. Wdrożenie systemu monitorowania rynku turystycznego

Priorytet III – Rozwój zasobów ludzkich oraz współpraca w obszarze turystyki

Cel strategiczny – Przygotowanie społecznych podstaw do rozwoju turystyki w województwie łódzkim, w tym przygotowanie kadr dla turystyki, kształtowanie świadomych postaw społecznych oraz tworzenie podstaw współpracy i wsparcia dla turystyki.

Cele operacyjne

1. Przygotowanie kadr turystycznych zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy;
2. Podnoszenie poziomu świadomości lokalnej tożsamości – kreowanie pozytywnych postaw wśród mieszkańców regionu, w tym również służb publicznych oraz pracowników obsługi turystów;
3. Stworzenie warunków współpracy dla grup interesu z obszaru turystyki;
4. Wzrost rangi turystyki jako dziedziny gospodarki regionu oraz stymulowanie rozwoju inicjatyw społeczno – samorządowych na rzecz rozwoju turystyki

Priorytet IV – Zagospodarowanie przestrzeni turystycznej

Cel strategiczny – Kształtowanie przestrzeni turystycznej województwa do pełnienia funkcji turystycznej oraz rozwój infrastruktury turystycznej

Cele operacyjne:

1. Rozwój podstawowej infrastruktury turystycznej zgodnie z oczekiwaniami rynku odbiorców;
2. Kształtowanie i rozwój mikroprzestrzeni turystycznych – rozwój infrastruktury wspierającej budowę produktów turystycznych;
3. Podniesienie dostępności komunikacyjnej województwa łódzkiego, w tym ułatwienie dostępu do atrakcji turystycznych.

Jak zostało wspomniane we wstępie, w programie „Turizm dla Regionu” uczestniczy dwudziestu dwóch doktorantów. Tematyka podjętych badań jest bardzo zróżnicowana i dotyczy wielu sfer szeroko rozumianego turystyki. Na potrzeby programu, realizowane projekty zostały podzielone na następujące grupy tematyczne [26]:

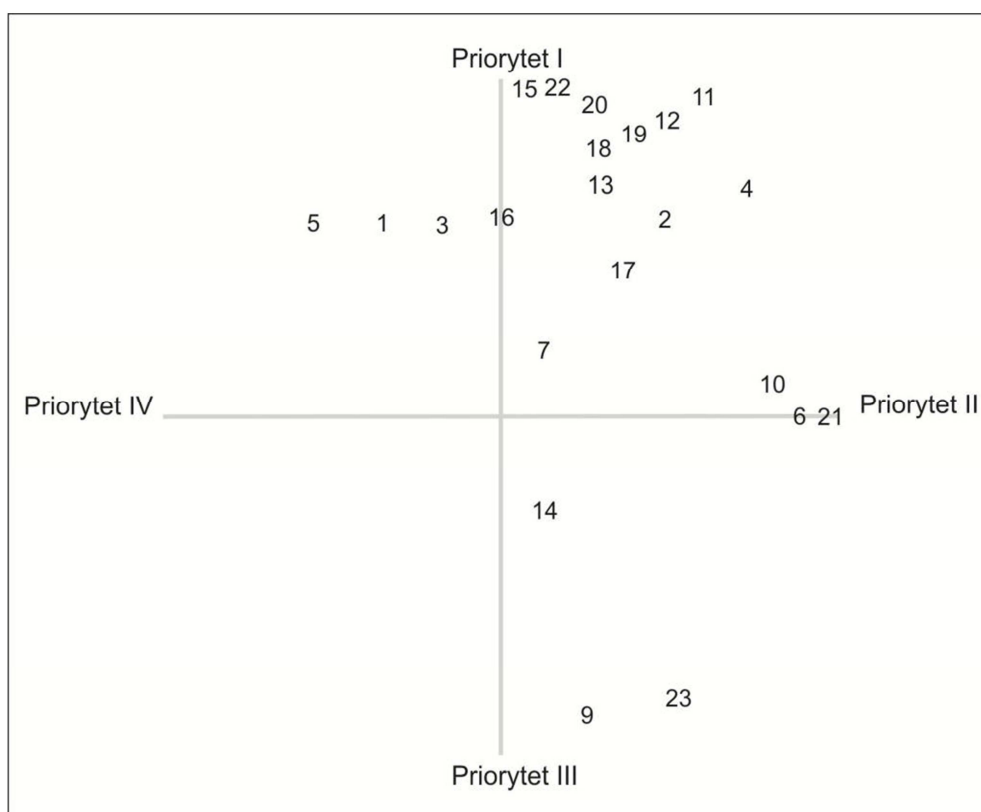
1. Agroturystyka, obejmująca trzy projekty, których tematyka związana jest rozwojem lokalnym i promocją poprzez działalność agroturystyczną [1, 3, 10];
2. Geoturystyka, na którą składają się dwa projekty realizowane w obszarze geoturystyki jako produktu turystycznego [15, 22];
3. Innowacje produktowe w turystyce, na którą to grupę składają się trzy projekty podejmujące badania w zakresie innowacyjnych dla województwa produktów turystycznych [5, 13, 20];
4. Turystyka biznesowa – dwa projekty o charakterze analitycznym dotyczące potencjału województwa łódzkiego w obszarze turystyki biznesowej [2, 4];
5. Turystyka historyczna, w ramach której realizowane projekty związane są z zasobami dziedzictwa historycznego Łodzi i województwa [12, 17, 18];
6. Turystyka medyczna, dotycząca wykorzystania zasobów województwa dla turystyki medycznej [7, 11];
7. Turystyka w rozwoju regionalnym, obejmująca pięć projektów, których cele skupiają się na wsparciu władz lokalnych oraz podmiotów gospodarczych w procesie zarządzania turystyką [6, 9, 14, 19, 23];
8. Zarządzanie ryzykiem w turystyce – dwa projekty związane z szeroko rozumianym bezpieczeństwem turystów odwiedzających województwo łódzkie [16, 21].

Zróżnicowana tematyka podjętych badań powoduje, że zaproponowany podział może budzić pewne wątpliwości, na co wskazuje fakt, iż niektóre z projektów zaszeregowani do danej grupy tematycznej zawdzięczają jedynie tytułowi badania, bądź jego fragmentowi (patrz. np. 4, 7, 12).

Zestawienie zakresu tematycznego realizowanych projektów²² z wyznaczonymi obszarami priorytetowymi oraz celami strategicznymi i operacyjnymi pozwala wskazać, w jakim zakresie prace

²² Zakres tematyczny projektów realizowanych w ramach programu „Turizm dla Regionu” znajduje się w artykułach otwarcia (pozycje w literaturze od 1 do 23 z wyłączeniem poz. 8).

podjęte przez doktorantów Uniwersytetu Łódzkiego wpisują się z założenia strategiczne „Programu rozwoju turystyki w województwie łódzkim na lata 2007-2020”(rys. 1)²³.

Rys. 1 Projekty realizowane w ramach programu „Turystyka dla Regionu” w świetle Priorytetów „Programu rozwoju turystyki w województwie łódzkim na lata 2007-2020”;
źródło: opracowanie własne

Zaprezentowane na rysunku 1 zależności pomiędzy tematyką projektów a obszarami priorytetowymi „Programu rozwoju turystyki w województwie łódzkim na lata 2007-2020” wyraźnie wskazują, że większość podjętych prac wpisuje się w założenia Priorytetów I i II. Należy w tym miejscu podkreślić, iż wszelkie działania podejmowane w sektorze turystyki, mające na celu poprawę funkcjonowania tej gałęzi gospodarki wpływają pozytywnie na wizerunek obszaru (priorytet II) i powodują wzrost jego atrakcyjności turystycznej. Jednak z uwagi na różny zakres prac podejmowanych przez doktorantów, autorzy zdecydowali się wskazać dominujący kierunek ciężenia projektu do jednego bądź dwóch wybranych Priorytetów. Pojawienie się w macierzy wszystkich projektów, oznacza iż w mniejszym bądź większym stopniu wpisują się one w założenia działań strategicznych w zakresie rozwoju turystyki w województwie łódzkim.

²³ Numery na rysunku symbolizujące poszczególne projekty badawcze realizowane w ramach programu „Turystyka dla Regionu” odpowiadają pozycjom literatury, w których zawarta jest tematyka podjętych badań

Literatura

1. **Bogołębska J.** 2011. Agroturystyka jako czynnik rozwoju obszarów wiejskich. www.turyzmdlaregionu.eu, data dostępu 20.04.2011
2. **Bogołębski M.** 2011. Perspektywy rozwoju turystyki biznesowej w województwie łódzkim. www.turyzmdlaregionu.eu, data dostępu 20.04.2011
3. **Dąbkowska M.** 2011. Dolina rzeki Grabu. www.turyzmdlaregionu.eu, data dostępu 20.04.2011
4. **Drożdżyk M.** 2011. Przedstawienie projektu badania pt. „Analiza porównawcza tematyki i oferty imprez targowych w kontekście rozwoju branży turystycznej w Łodzi i w wybranych miastach Polski, uzupełniona o zbiór dobrych praktyk z Wielkiej Brytanii.”. www.turyzmdlaregionu.eu, data dostępu 20.04.2011
5. **Dziuba J.** 2011. Ruch turystyczny w branży turystyczno - hotelarskiej regionu łódzkiego. Ekologiczny hotel jako element innowacyjnej strategii. www.turyzmdlaregionu.eu, data dostępu 20.04.2011
6. **Gotwald B.** 2011. E-marketing w kreowaniu wizerunku turystycznego regionu łódzkiego. www.turyzmdlaregionu.eu, data dostępu 20.04.2011
7. **Guz M.** 2011. Modele wypoczynku urlopowego łódzkiego środowiska lekarskiego – koncepcja badania. www.turyzmdlaregionu.eu, data dostępu 20.04.2011
8. <http://www.proakademia.eu/> - Stowarzyszenie Doradców Gospodarczych Pro-Akademia
9. <http://www.turyzmdlaregionu.eu/> - Zintegrowany Program Rozwoju Doktorantów „Turizm dla Regionu”
10. **Indywidualny plan rozwoju doktoranta (IPRD)**, 2011, Materiały Pro-Akademii.
11. **Janusz A.** 2011. Turystyka i zarządzanie projektami w ponowoczesnym świecie. www.turyzmdlaregionu.eu, data dostępu 20.04.2011
12. **Jasiński A.** 2011. Skuteczność promocji z wykorzystaniem Internetowych portali agroturystycznych w świetle opinii ich użytkowników – koncepcja badania. www.turyzmdlaregionu.eu, data dostępu 20.04.2011
13. **Kirillis K.** 2011. Określenie potencjału Łodzi w zakresie rozwoju turystyki medycznej. www.turyzmdlaregionu.eu, data dostępu 20.04.2011
14. **Leśniewska K.** 2011. Zarys koncepcji badania pt. „Analiza rynku turystycznego podróży Żydów do Łodzi w kontekście rozwoju turystyki w mieście”. www.turyzmdlaregionu.eu, data dostępu 20.04.2011
15. **Ludwiczak B.** 2011. Turystyka konna w regionie łódzkim. www.turyzmdlaregionu.eu, data dostępu 20.04.2011
16. **Łaskiewicz E.** 2011. Przestrzenno-czasowa analiza zróżnicowania liczby turystów i turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania w powiatach podregionu łódzkiego. www.turyzmdlaregionu.eu, data dostępu 20.04.2011
17. **Majecka A.** 2011. Ślady przeszłości geologicznej regionu łódzkiego podstawą geoturystyki w Parku Krajobrazowym Wzniesień Łódzkich. www.turyzmdlaregionu.eu, data dostępu 20.04.2011
18. **Michalak D.** 2011. Derywaty pogodowe jako instrument efektywnego zarządzania ryzykiem pogodowym, www.turyzmdlaregionu.eu, data dostępu 20.04.2011
19. **Moterski F.** 2011. Region łódzki i jego bogactwo kulturowe a procesy rewitalizacji. www.turyzmdlaregionu.eu, data dostępu 20.04.2011
20. **Musiaka Ł.** 2011. Dostępność zamków i pałaców województwa łódzkiego dla osób niepełnosprawnych. Koncepcja badania. www.turyzmdlaregionu.eu, data dostępu 20.04.2011
21. **Muszyńska A.** 2011. Idea opracowania gry miejskiej dla Główna. www.turyzmdlaregionu.eu, data dostępu 20.04.2011
22. Program rozwoju turystyki w województwie łódzkim na lata 2007-2020, Część II – strategiczna, Wykonano na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi, Departamentu Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki, Warszawa – Łódź, 2007
23. **Sołtuniak J.** 2011. Bilans otwarcia dla tematyki badawczej dedykowanej perspektywom rozwoju turystyki w wybranych obiektach hydroenergetycznych województwa łódzkiego. www.turyzmdlaregionu.eu, data dostępu 20.04.2011
24. **Szybel M.** 2011. Poczucie bezpieczeństwa mieszkańców i turystów w przestrzeni Łodzi. Koncepcja badania. www.turyzmdlaregionu.eu, data dostępu 20.04.2011
25. **Wiśniewska M.** 2011. Geostanowiska jako perspektywiczna szansa zrównoważonego rozwoju turystycznego regionu. www.turyzmdlaregionu.eu, data dostępu 20.04.2011
26. **Żek M.** 2011. Planowanie strategiczne w turystyce na poziomie lokalnym – koncepcja projektu badawczego, www.turyzmdlaregionu.eu, data dostępu 20.04.2011

**„Tourism for the Region” project in development of tourism in lodzkie voivodeship
Summary**

Authors of this article would like to present a project “Tourism for the Region” which is an integrated development program of PhD students realizing by The Association Of Economic Consultants Pro-Akademia (AEC PA) in Lodz. The project is directed to the PhD students who live in lodzkie voivodeship and would like to start researches in interdisciplinary tourism (economical, marketing, spatial economy, geographical, environment, cultural, law, sociological and psychological aspects). Studies which are realized by students in the project “Tourism for the Region” should be applied and caused development of tourism sector and sectors of the relating services in the region.

Program began in January and is realizing during 12 months. Special experts have chosen 22 students from 3 departments: Faculty of Geographical Science, Faculty of Management and Faculty of Economics and Sociology in University of Lodz. Researches are realizing with help of experts and coaches.

Kay words: development of tourism, lodzkie voivodeship, strategic plan